

8. Цинкаловський О. Волинські деревляні церкви (XVII – XVIII ст.). Львів : Б.в., 1905. 15 с.
9. Kraszewski J. Wspomnienia Wołynia, Polesia i Litwy. Wilno: Nakład i druk T.Glücksberga, 1840. T.I. 232 s., T.II 205 s.; Przeździecki A. Podole, Wołyń, Ukraina. Obrazy miejsc i czasów. Tom I. Wilno: Drukarnia Teofila Glucksberga, 1841. 242 s.; Tom II. Wilno: Drukarnia Teofila Glucksberga, 1841. 157 s.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-617-554-046-6/13>

Кравченко А. І.,

доктор мистецтвознавства,

доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

АРТ-БЛОКЧЕЙН: МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження розвитку медіа-мистецтва та процесів дигіталізації зразків традиційної, академічної та популярної творчості в сучасних процесах культуротворення становить актуальну проблематику гуманітарних студій. Розмаїті аспекти художньо-цифрової креативності, що формують дигітальний простір культури XXI століття, привертають увагу багатьох вчених – філософів, культурологів, мистецтвознавців, соціологів, семіотиків. Разом з тим, питання токенизації музичної реальності, що виникають у зв'язку з активним розвитком блокчейн-технологій, потребують своєї наукової концептуалізації, у тому числі теоретико- методологічної.

На сьогодні, як нам відомо, спеціальних досліджень арт-блокчейну в музиці не проводилося. На відміну від візуального мистецтва, де ця тема хоча не є достатньо розробленою, але є актуалізованою. Відтак, бачимо типову тенденцію, коли теорія йде позаду практики, оскільки мова музики є доволі специфічною семіотикою, порівняно з мовою образотворчих видів мистецтв, зразки яких були найперше блокчейнзовані у візуальний контент цифрового гатунку (живопис, графіка, дизайн).

Тим не менш, наявний емпіричний матеріал NFT в музиці наразі очікує на своє наукове осмислення. Зокрема, це стосується популярної музики, на матеріалі якої створюються різні nft-об'єкти, приміром, NFT пісень (фрагментів пісень) або концертних програм. Також з'являються й інші розмаїті nft-активи (що мають супутнє значення) – обкладинки платівок, логотипи, автографи або відбитки пальців зірок тощо.

Так, на сьогоднішній день аукціони цифрового мистецтва повсякчас поповнюються nft-лотами відомих у західному світі музичних поп-рок, реп-, поп-, рок-виконавців (Snoop Dogg, Pitbull, дует «The Chain-smokers»), Оззі Осборн, група «Kings of Leon» та ін.).

Крім того, технології арт-блокчейну віднедавна зацікавили і представників українського шоу-бізнесу. Останні розміщують й монетизують nft-зразки своєї творчості на різних віртуальних платформах або ж сприяють популяризації NFT в музиці шляхом своєї зіркової участі в PR-акціях чи громадських проектах, що мають соціокультурне значення (Ірина Білик, Тіна Кароль, DaKooka, Alyona Alyona, Потап, гурти «Океан Ельзи», «KAZKA», «Друга ріка»).

Відмітимо, що у часи важких випробувань, коли суспільство, культура і технології в Україні постали перед «обличчям» повномасштабної війни з Російською Федерацією, українські артисти стали застосовувати інструменти арт-блокчейну задля втілення власних благодійних ініціатив – фінансової допомоги різним фондам медично-реабілітаційного, культурно-освітнього спрямування тощо («Друга ріка», «Океан Ельзи», Alyona Alyona).

Стосовно нашого погляду на процеси дигіталізації семіотики музичної інформації шляхом створення її цифрових зразків у форматі NFT (англ. «non-fungible token» або укр. «незамінного токена») зазначимо, що ми пропонуємо розглядати цю проблематику з широких культурсеміотичних позицій інтермедіальності як центральної категорії семіології мистецтва.

Чому вищезазначений ракурс дослідження цього доволі складного питання нам видається найбільш прийнятним? Тому що оперування універсальною дефініцією «медіа» (яка апелює до будь-яких семіотичних систем) виводить теорію інтермедіальності на метанауковий рівень.

Зауважимо, що теорія інтермедіальності спрямована на аналіз семіотичних сполучень різних медіа. У тому числі, як художніх, так і нехудожніх знакових систем, до яких відносяться мови музики і комп'ютерного програмування. З точки зору семіотики, обидві постають як штучні мови – знакові системи, що складаються з унікальних знаків і знакових кодів, спеціально вироблених для письмової (цифрової) фіксації та структурування інформації у найдрібніших її деталях. Натомість, з точки зору теорії інтермедіальності, ці мови як носії інформації – є медіа, оскільки (незважаючи на різну семіотичну природу) їм обидвом властиві медіальні функції генерування, трансляції, інтерпретації та обміну семіотичною інформацією (у специфічних каналах чи середовищі – аудіальному, візуальному тощо).

Тож, за допомоги методології інтермедіального аналізу можна, на нашу думку, не тільки простежити за семіотичним шляхом «пере-

творення» музичного тексту в його блокчейнізований інваріант, але й оцінити соціокультурні передумови, наслідки та значення цифрових технологій арт-блокчейну в сучасних процесах культуротворення. Загальнокультурологічні світоглядні позиції теорії інтермедіальності, що є складовою семіології мистецтва (і, ширше, теорії та історії культури), дозволяють розгорнути дискусію як у семіотичній площині дослідження музичних і технічних мов, кодів, текстів, так і охарактеризувати комунікативну специфіку моделювання, трансляції й рецепції новітніх цифрових текстів культури.

Відтак методологічний інструментарій теорії інтермедіальності надає можливість досягнути як техніко-конструктивні, так і художньо-змістові аспекти застосування nft-технологій в музиці на міждисциплінарному стику точних (інформатика, математика) та гуманітарних наук (культурологія, мистецтвознавство, соціальні комунікації), що на наше переконання, розкриє евристичний потенціал культурсеміотичних досліджень арт-блокчейну в найближчому майбутньому.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-617-554-046-6/14>

Печеранський І. П.,
*доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософії та педагогіки
Київського національного університету культури і мистецтв*

ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ: ДОСВІД КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ

Перш ніж з'ясувати епістемологічний статус й концептуальні підстави індустріалізації аудіовізуальної культури, зазначимо, що попри зв'язок культури з індустріальною діяльністю, орієнтованою на тиражування результатів творчої праці, поняття «культурні індустрії» («cultural industries») все ж містить певну суперечність через те, що культура переважно трактується як духовний феномен, далекий від комерційного розрахунку та бізнесу, а тому традиційно є затратною, а не продуктивною складовою економіки. Представники франкфуртської школи філософії пов'язували «культуріндустрію» (kulturindustrie) з дегуманізацією, домінуванням і маніпулюванням (М. Горкгаймер і Т. Адорно), з формуванням «одновимірної» (one-dimensional) людини (Г. Маркузе). Але з 70-х рр. минулого століття